

MINDSZENTI LAP

Egyes szám 10 fillér
Félévre 3 K * Egy évre 6 K

Megjelen
minden vasárnap

Gazdasági számadások.

Nálunk nem igen szokás a gazdák részéről a rendes évi számadás vezetés s bizony alig akad gazda, aki egész rendszeresen kitudná mutatni gazdaságának állapotát.

Pedig beszélgetnünk kellene gazdasági számadásról, mert hiszen az esztendő gazdasági mérlegét már látjuk, ismerjük.

Nagyon jól tudjuk azt, hogy a folyó esztendő nagyon nagy általánosságokat tekintve, kielégítő, sőt a rendellenes időjárást nézve, egyenesen meglepő. Sem a kielégítő, sem a meglepő szó természetesen nem azt jelenti, hogy teljes mértékben megelégedettek lehetünk, avagy hogy örömmünkben kánkánt járhatunk. Csak a valóságot magát. Azt, hogy a múlt évek termésviszonyaihoz arányitva, a termés kielégítő, sok helyen pedig a rendellenes időjárás dacára olyan bőséges, aminőre a följobb múlt években nem igen volt eset.

Csak hogy ezzel éppen nincsen befejezve a számoskodás. Azaz, hogy ezzel csak éppen megkezdhetjük a számoskodást, mert ez a termésnek csak mennyiségét jelenti s nem egyszerűen az értékét, nem magát a termelési költségeket, nem a gazdálkodás mikéntjét. Mert a legnagyobb termés sem ér semmit, ha értéke nincs a termésnek, viszont magában véve még az érték is semmi, ha a gazdálkodás és a termelés költségei azt tökéletesen fölémészlik.

Már pedig a bajok itt vannak s ezért lehet nagy általánosságban deficitesnek mondani a mi gazdáink számadását.

Évek óta fokozatos és folytonos visszafejlődést kell tapasztalnunk a gazdálkodás terén. A földbirtok ára szinte rohamlépésben emelkedett s azzal aránylagosan a földbérlet is. Néhány év alatt egyes földek évi bérösszege csaknem elérte az illető földbirtok 15—20 év előtti tényleges árát, sőt azt lényegesen néhol meg is haladta. Ebben az arányban emelkedett a gazdálkodás minden költsége is s még ehhez járul az is, hogy a betakarítás költ-

ségei is a néhány évvel ez előtti állapothoz képest lényegesen megrágultak s a gabona ára pedig éppen ebben az esztendőben esett alá.

Tessék már most számot vetni.

A számadás nagyon egyszerű, mert első szempillantásra lehetetlen nem látni a deficitet.

Ugy áll nevezetesen a dolog, hogy a magyar föld nem termeli be azt az összeget, amely a gazdálkodás költségei mellett a legminimálisabb kamatát behozná annak a horribilis összegnek, amely ma a föld értéke.

A gazda legjobb esetben pénzen pénzt cserél, de legtöbbször ráfizet.

Nagyon jó állapot az, ha a maga és családja eltartása — mint tiszta jövedelme — jelentkezik a gazdának.

Igy nézvé az 1913. évi gazdasági esztendő zárószámadását, önkéntelen arra a következtetésre kell jutnunk, hogy tulajdonképpen, ha az így halad, az esetben mihamarabb a gazdasági csőd szélére jut az egész nemzet és az a folyamat, amely veszedelmes erővel jut érvényre, hogy a magyar föld a magyar nép talpa alul kisklik; nem hogy megállana, hanem még fokozottabb mértékben fog jelentkezni a magyarlakta Alföld szívében is.

Hol és miben találnánk tehát a segítségét, hol és miben lehetne megjavítani ezt az abszurd állapotot?

Mód volna sok. Talán a magyar föld tehermentesítése két-három nemzedeken át megjavíthatná az állapotokat, de ez sem minden, azaz, hogy talán az a legkevesebb, mert hiszen, ha a konjunkturák kedvezőek, minden állandó akció nélkül is tehermentesíteni képes a magyarság a maga földbirtokait.

Okszerű gazdálkodásra kell ezt a népet nevelni egyrészt, megállítani a földéhséget másrészt s harmadszor megélhetés kell ezen a földön a munkásnépnek, hogy ne vonja ki az országból a munkáskezeket Amerika!

Igen, mert a tényleges helyzet az, hogy a magyar munkás ha idehaza marad, legfőképpen megélhetését biztosítja, míg kint Amerikában keres.

Legalább is azt hiszi. Mert hiszen, ha itthon annak a rettentően terhes és nehéz munkának feszítené neki izmait, amelynek a tengeren túl kénytelen nekifeszíteni, még többet is tudna keresni.

Ezt azonban a mi munkásunk csak odakint tanulja meg s a kivándorlásban éppen ez a veszedelem, hogy a kivándorlottaknak alig tíz percentje az, amely megtakarítani képes és vagyont gyűjtve tér haza. A többi vagy koldusan jön vissza az óhazába vagy elvesz a nemzetre minden időkre

Attól mi nagyon, de nagyon messzire vagyunk, hogy a nemzeti megerősödés és a nemzeti vagyonosodás útján úgy haladjunk előre, mint a nyugat nagy államai; de igen azt állítanunk kell, hogy a gazdasági deficitnek legnagyobb részben magunk vagyunk az okozói.

Ténybeli tévedés azt hinni és azt állítani, hogy a nemzeti vagyonosodás biztosítására egyedül az államhatalom a képes.

A legkevésbé sem.

A parányok, a nemzet millióinak, céltudatos és munkás törekvése, a vagyonnak okos és praktikus elhelyezése: ez teremt jólétet.

Amíg a mi népünk nem ébred annak tudatára, hogy ez az ország a külföld adófizetője, mert a magyarság nem elég erős anyagilag, amíg a külföldre vándorolt milliók nem maradnak itt ezen a földön a nemzeti vagyon gyarapítására, míg a helyes arány a magyar föld jövedelmezősége és a gazdálkodás költségei között helyre nem áll, addig bizony évről-évre mindig a deficites számadásokról kell félnünk.

MODERN
BÉLYEGZŐT
ruggantából vagy rézből
hivatali, kereskedelmi v.
magánhasználatra, kiváló
anyagból, legtartósabb és
legszebb kivitelben olcsó
áron és bérmentve szállít
HORVÁTH A.
gummibélyegzőgyára
Mindszent

A „MINDSZENTI LAP”
☺ telefonszáma : 9. ☺

A termelés fokozása.

Pusztul a középbirtokosság, mely magára hagyva rövid idő alatt teljesen eltűnik, ellenben ha a gazdaságsadalom, az állam, a törvényhozás a pusztuló portákat felkarolja, benépesíti, egy pár évtized alatt meg lehet teremteni az erős középbirtokos osztályt.

A középbirtokos osztály csak akkor lép a boldogulás útjára, ha törekszik gazdaságát a haladó kor igényeinek megfelelőleg berendezni és az üzemet modern szellemben vezetni.

A gazdaság berendezésénél és felszerelésénél a termés és az értékesítési viszonyok mérlegelendők. Mostoha termő és értékesítési viszonyok között az üzemtőkét csak óvatosan lehet nagyobbítani, csak olyan mértékben, mint ahogy a termőviszonyokat javítottuk, mint amilyen mértékben az értékesítési viszonyok kedvezőbbekké váltak. Ellenben ahol a termő és értékesítő viszonyok kedvezők, ott az üzemtőke felemelkedhetik a földbirtok értékéig és természetesen a mérték mindenkor a legnagyobb jövedelem elérésének a határa lesz.

A termés fokozásának első és legbiztosabb emeltyűje a birtok okszerű berendezése, a második a termelési rendszernek a helyi piac-hoz való alkalmazása.

A helyi piacra való termelésnél a jövedelmezőségen kívül az az előny, hogy a piacra vitt terményekkel nem zsaroljuk ki a földet és rendszerint olyan melléktermények maradnak vissza, melyekkel a talajerőt csak emelhetjük.

A helyi piacra való termelésnél előtérbe jut az állattartás. A jövedelem állandóságának és a talajerő fenntartásának az állattartás fejlesztése képezi alapját, biztosítékát.

Az állattartás kiterjesztésének döntő tényezője: a gazda szakértelme, pénzügyi takarmánytermő és értékesítő viszonyok.

A szakértelem hiánya és a kedvezőtlen pénzügyi helyzet az állattartás kiterjesztését teljesen kizárja. De ha ezek megvannak, úgy csak a takarmánytermő és értékesítési viszonyok kedvező vagy kedvezőtlen volta dönti el az állattartás mérvét.

Kedvezőtlen termő és értékesítési viszonyok közt a külterjes, ellenkező esetben a belterjes állattartási irány követése az indokolt. Az állattartás csak abban az

esetben versenyezhetik sikerrel a szemtermesztéssel, ha az állatok termelőképességének fokozására, az állatok okszerű tenyésztésére, kiválasztására, mustrálására a gazda súlyt helyez, ha a takarmányozás olcsóságára törekszik.

Ez utóbbit az által éri el, ha a gazdaságban minél kisebb területen, minél több keményítőértéket termel, ha a póttarkamányokban minél több fehérjét olcsón szerez be. A termelés fokozásának másik elsőrendű tényezője a talajerő biztosítása, ami okszerű trágyázással érhető el.

A termelés fokozása jövedelmezőleg akkor érvényesülhet, ha a gazda a termelési költség csökkentésére törekszik, amit megvalósíthat a napszámmunkának a szakmáymunkával; a kézierőnek az igáserővel; az igáserőnek az erőgépek munkájával való helyettesítése által.

A jövedelem fokozásának azonban egyre növekedő tényezője az előnyös értékesítés, az üzleti szellem és érzék térhódítása és a fogyasztóknak közvetlen felkeresése.

A termelés fokozásának azonban mindenestre leghatalmasabb rugója a gazda személyi és üzemi olcsó hitelforrásának a megteremtése. A szakértelem fejlesztése olcsó hitelforrások megnyitásával párosulva állíthatja talpra és teremthet erős és új középosztályt.

Szövetkezetek kulturumkájja.

A legszebb, leghálásabb kulturumkaja a nép alsóbb rétegeinek nevelése. Még pedig nem elvont tudományokra, hanem gyakorlati ismeretekre, amelyek megszerzésével könnyebbé lesznek a megélhetés gondjai s amely megszerzésével az alsóbb rétegek társadalmi és gazdasági éléte is fejlődésnek indulhat.

Nálunk ilyen kulturális munkáságot leginkább szövetkezetek végeznek.

Nálunk ugyanis a szövetkezetek a falusi nép gazdasági szervezetei; a szövetkezetekben való tömörülés jelentőségét a falvak földmivelő népe ismerte fel leginkább s ennek a körülmények igazán megbecsülni való eredménye nem is maradt el.

Igy tapasztalhatjuk aztán, hogy a hitelszövetkezetek egész sereg földmivelőt és a falusi értelmiséghez tartozó egyént nevelnek ki a finánciális tudományokban.

A fogyasztási szövetkezetek viszont a kereskedelmi szaktudást hozzák meg a falu népének. Kiképzik a falusi földmivelőt az áruismében, az árukezelésben, a könyvelésben, kereskedelmi levelezésben stb.

Hogy azután mindebből a falu népére mennyi anyagi és erkölcsi haszon származik, azt könnyű kitalálni.

A falvak legtöbb baja abból eredt, hogy a kisbirtokos és földmivelő munkásosztály hosszu időn át szabad prédája volt azoknak, akik üzleti és pénzügyi tudásukat a kisebb intelligenciájú tömegek fosztogatására használták fel.

Ott, ahol a szövetkezet megveti a lábát, ez a dolog megszűnik, s a szövetkezett emberek üzleti tudás dolgában versenyre tudnak kelni a falusi szatóccsal, a falusi korcsmárossal, megtanulják azt, hogy mi az egyes portékák értéke; megtanulják: milyen jövedelemre számíthatnak termékeik eladásánál, a pénzügyi műveleteknél; hol van a tisztesség határvonala.

Megtanulják, hogy a pénztőzsér, a kereskedő üzleti tevékenysége után maximális hasznot érdemel meg s amennyiben akadnának egyedések, akik a megengedettnél nagyobb haszonra törekednek, a falvak népe saját szövetkezeti szervezeteivel támaszt nekik versenyt, amely minden népnyzó törekvést a tisztesség határvonalai mögé szorít.

Most ujabban ismét egy olyan dologról nyerünk értesülést, amely élénk bizonyítéka annak, hogy a szövetkezetek falain belül valóban nemes tartalommal állítottott céltudatos és folyton fejlődőben lévő kulturumkaja folyik.

Arról értesülünk ugyanis, hogy a fogyasztási szövetkezetek legnagyobb magyar központja: a „Hangya“ a polgári foglalkozás után vágyó s a falusi életet kedvelő katonai altisztek részére boltos-kiképző iskolát nyit meg, amelyben az illető katonai altiszteket nem csupán az elméleti és gyakorlati kereskedelmi ismeretekre oktatják ki, de egyuttal ez a kiképzés szövetkezeti szellemű is lesz, ami által ismét jelentékenyen fog szaporodni azoknak a gárdája, akik az erkölcs talapzatán állva munkálkodnak kereskedelmi téren, kereskedelmi életünk fejlesztésén.

Lesz azonban az iskolának jelentősebb szociális előnyei is. A szaporodó szövetkezetek már eddig is sok egyént tereltek gyakorlati életpályára, az ilyenek száma méginkább meg fog gyarapodni.

Korántsem akarják a szövetkezetek azt, hogy pl. a földmivelő nép hivatása teréről elvonassék, de viszont, az is igaz, hogy a földmivelési és a gazdasági munkák mellett a kisbirtokos osztályok és a földmivelő munkásság is sokkal jobban boldogul, ha a gyakorlati kereskedelmi ismeretekkel is tisztában van.

A szövetkezetek kulturumkájáról szólva, nem szabad említés nélkül hagyni azt sem, mennyit tesznek különösen a fogyasztási szövetkezetek a mezőgazdaság fejlesztésére.

A fogyasztási szövetkezetek valóságos apostolai az okszerű műtrágyázásnak, terjesztik az új rendszerű a gyakorlatban bevált mezőgazdasági gépeket és eszközöket.

Némelyik szövetkezet felkarolja a háziipart, egyszóval felhasználnak minden eszközt, hogy a nép értelmi színvonala emelkedjék, hogy a falusi nép többet tudjon s ezt a több tudást anyagi boldogulásának előbbrevitelére használja fel.



Eladó ház!

Babácsek Eduárd cipésmester Szent János-utcai 120. számú háza (Kohn Adolfné köze) eladó.

Értekezhetni lehet ugyanott.



HIREK

— **Eljegyzés.** Balogh János mindszei téglás-tanyai állami tanító e hó 4-én eljegyezte Török Ferenc szabadkai máv. ellenőr, üzletvezetőségi osztályfőnök bájos leányát: Irénkét. Gratulálunk!

— **A regále a községé marad.** Mint megbízható helyről értesülünk, a bor- és husfogyasztási adók kezelését további három évre — az eddigi feltételek mellett — a község ismét megkapta. Az erre vonatkozó pénzügyminiszeri leirat a napokban érkezett le a szegedi pénzügyigazgatóságához.

— **A szegedi kamara új titkárja.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara e hó 7-én töltötte be a Perjéssy László elhalálózásával megürült titkári állást. Hat jelentkező közül harminchét szavazattal Tonelli Sándor dr.-t, az országos ipartestület másodtitkárát hívták meg az állásra. Szabó Gyula eddigi másodtitkárt nagyobb javadalmazással titkárrá léptették elő. A kamara kimondotta, hogy a kamarai tisztviselők más állást nem tölthetnek be. Tonelli megválasztását a kisebbség meglelebbezte.

— **Szentes város új birtoka.**

Szentes városa megvásárolta Károlyi Mihály grófnak józsefszállási 2170 kat. hold birtokát, egymillióöttszázhetvenezer koronáért. Szentes városa az új birtokot közlegelőnek szánta. A vásárt Budapesten perlektuálták és Szentes városa nevében Mátéffy Ferenc polgármester, Kalpagos Szabó Imre gazdasági tanácsnok és Purjesz János dr. főügyész írták alá, míg a gróft Baghy Antal dr. titkár és Juaresik János jószágigazgató képviselték. Szentes város küldöttsége tegnap felkereste Ghillány Imre báró földmivelési és Teleszky János pénzügyminisztert, hogy a közlegelőkről szóló törvény rendelkezései értelmében a kormánytól engedélyt kérjenek a birtok megvásárlására s ezzel kapcsolatban a közlegelők létesítése céljából támogatást.

— **Adományok.** A mindszei Katolikus Kör választmánya elhatározta, hogy az aug. hó 20-án rendezett népnepély tiszta jövedelmét: 57 koronát négy részre osztva a helybeli szegény iskolás gyermekek tankönyvvel való ellátására, a községi szegényalapba, a tudóbetegek orsz. egyesületének és az árvízkarosult magyarok segélyezésére fordítja. Az összegnek illetékes helyre való juttatásával a kör vezetősége bizatott meg.

— **A piaci kofák alkonya.**

A felsőbb hatóságok végre kezdenek komolyan foglalkozni a megélhetés olcsóbbá tételének nagy és nehéz problémájával. A többi között olcsó piacot akarnak a fogyasztó közönségnek biztosítani. A kormány minden város határában óriási, állami konyhakertészetet és gyümölcsöst szándékozik létesíteni, melynek művelését kertészek vezetése mellett rabokkal és ifjúkoru bűnösökkel végeztetik; tehát olcsó

lesz a munka, kevesebb a kiadás, s így olcsón adhatja az állami vagy városi kertészet az összes élelmi szereket. Továbbá megszüntetik a piaci kofáskodást. Piacon, nyílt helyen ismételő meg nem jelenhetik. Csak termelő árulhat, aki hatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy birtokos vagy termelő és hogy a saját terményeit árulja. Nagyon szigorú lesz az erre vonatkozó törvény. (Majd meglátjuk!)

— **Jom Kipur.** Pénteken este 6 óra tájban, az esti csillag feljöttével beállt az izraeliták legnagyobb ünnepe a „hosszu-nap“. Ezt az egész napot a templomban böjtölve, imádkozással töltötte el minden hithű izraelita.

— **A jegyzők fizetésrendezése.**

A belügyminisztériumban most folynak a munkálatok a jegyzők fizetésrendezése dolgában. Az erre vonatkozó tervezet már készen van s csak a pénzügyminiszter hozzájárulása szükséges, hogy a fizeteskiegészítő összeg a jövő évi költségvetésbe beilleszthető legyen. A jegyzők fizeteskiegészítése az erre vonatkozó törvénytervezet szerint, mint alapilletmény, évi 2000 koronában van megállapítva. Az ennél magasabb fizetést élvező jegyzők természetesen magasabb fizetésük élvezetében továbbra is megmaradnak mindaddig, míg a jegyzők államosítása be nem következik. Akkor a jegyzők magasabb fizetési osztályba fognak felosztatni. A fizetési osztályokba való előlépésnél nemcsak az eltöltött szolgálati évek lesznek irányadók, hanem a minősítés is. A minősítést a főszolgabírák és az alispán végzi és ezek ajánlatára fogják a jegyzőket előléptetésre előterjeszteni. A jegyzők magánmunkálatait illetőleg az eddigi állapotot érintetlenül fentartják, a rendezés az államosítás kérdésével egyidejűleg fog megtörténni.

— **Víz helyett benzint ivott.**

Böszörményi Sándor szentesi szabómester 2 éves fiacskája tegnapelőtt délután víz helyett benzint ivott. A kis fiu nem tudta, hogy az asztalon levő pohárban benzin van, melyből édesapja ruhát tisztított. A szerencsétlen kis fiut első segélyben Csák Béla dr. orvos részesítette.

— **Vitriollal megzavart esküvő.**

Gyurbó Piroska mindszei tanyai leányt még akkor megszerette Vincze István béresük, amikor tul a Tiszán, a fekete-tanyán laktak. Ennek pedig már kerek nyolc esztendeje. Azóta sok történt az életben. Vincze, megúván a bérességet, Vulkánra költözött, miután ott rendőrnek választották meg. De azért a leányt folyton hitegette, hogy feleségévé teszi. Még augusztusban is küldött neki szerelemtől áradozó levelet, melyben megírja a lánynak, hogy készítsen el minden holmit, mert újévkor érte jön s majd akkor megtartják az esküvőt is. A szegény leány vakon hitt a legénynek; el is készítette kelengyéjét és sóvárogva várta a közelgő esküvőt.

Ámde az utóbbi időben Piroska szomorú hírt hallott. Vincze, az ő vőlegénye Szegváron egy más leánnyal jegyezte el magát, sőt az esküvő napját is megtudta, mely éppen tegnapi volt kitűzve. A boldogtalan teremtés, akinek a fájdalmas csalódás elhomályosította elméjét, tegnap hajnalban elszőkött a szülői házból és Szegvárra bujdosott. Vitriolt is vitt magával, hogy hűtlen vőlegényével leszámoljon. Mikor a lakodalmassá menet a templom elé ért, Gyurbó Piroskán kitört az örület és jajveszékelve rohant a násznép elé, kezében a vitriolos üveggel. Az ottani rendőrök azonnal letartóztatták a szerelmében csalódott leányzót, mire Vincze oltár elé léphetett menyasszonyával. Az esetről telefoni jelentést küldött az ottani előjáróság, mire községünkben egy rendőr és egy tisztviselő kocsin ment érte Szegvárra. Hazahozták és átadták szüleinek a szerencsétlen teremtést, akit csak azzal lehetett megvigasztalni, hogy Vincze az esküvőt nem tartotta meg és majd újévkor érte jön.

— **Tűzoltók gyűlése.** A helybeli „Önkéntes Tűzoltó-Egylet” parancsnoksága ma d. u. 3 órakor a község háza tanácstermében gyűlést tart, melyre a tagok ezután is tisztelettel meghívottak. — Egyidejűleg felhívottak a működő tagok is, hogy a fent jelzett időre teljes felszereléssel nevezett helyen — igazolás terhe mellett — jelenjenek meg.

— **Szórakoztató-estély.** Mint értesülünk a „Mindszenti Ipartestület” vigalmi bizottságának kebelében — kitűnő erőkből — műkedvelő társaság alakult. Bemutakozásuk körülbelül e hó utolján, vagy a jövő hó elején lesz egy mesés számokból összeállított szórakoztató-estély keretében, melyre már a készülődések nagyban folynak.

— **Cigányok véres harcra.** Csütörtökön délelőtt Oroszházán, a piacon két cigánycsalád összeveszett. Farkas Károly előrántotta kését és mellbe szurta Pison Józsefet, akinek az öcsse jött segítségére és egy ólmos bottal oly erővel vágta fejbe Farkas Károlyt, hogy szörnyethalt. Azután a familia többi tagjai rontottak egymásra, úgy hogy egész csendőrcsapatnak kellett kivonulnia, a mely a karaván tagjait letartóztatta.

Eladó vendéglő és vegyeskereskedés!

A baksi-szőlőben levő vendéglőmet, jömenetelű vegyeskereskedéssel, házzal és két lánc szőlővel együtt betegségem miatt eladom. Érdeklődőknek szívesen adok bővebb felvilágosítást —
Juhász Alajos, Baks.

— **Ujonebál.** A mindszenti iparos és kereskedő ifjuság által mult vasárnap rendezett ujonebál igen jól sikerült, s aki részt vett a vigasságon, az jól is mulatott. A bál elszámolást és a felülfizetők névsorát a jövő számunkban fogjuk közölni.

— **Nagy Györgyöt és társait elítélték.** Szentesről jelentik: Nagy György dr. és több társa május elsején ifju Tóth Lajos Nagyörvényutcai lakásának udvarán rendőri bejelentés nélkül népgyűlést tartottak. Ugyanarra a vasárnapra hívta össze az országos Kossuth Lajos-párt szentesi fiókja alakuló közgyűlését. Lánchy Simon Pál dr., Nagy György dr. volt ügyvédjelöltjét bízták meg a pártmozgalom szervezésével. Zilahy Kálmán főkapitány a bejelentés elmulasztása miatt ma marasztaló határozatot hozott és Nagy Györgyöt, Gravác Ferenc hirlapírót, Szabó Imre hőmezővásárhelyi tanítót, Kisbálint csizmadiát, szentesi bizottsági tagot, továbbá még huszonhét szentesi iparost, iparossegédet fejenként százötven korona pénzbírságra és tíz napi elzárásra ítélte. Hat vádlottra nézve az ítélet végrehajtását egy évi próbaidőre felfüggesztette. — Három vádlottat felmentett.

— **Csodás szüreti eredmény.** A termés biztos fokozása legcél-szerűbben állati trágyákkal érhető el és nevezetesen a kőbányai szárított hizósertes trágya bizonyult igen előnyösnek és olcsónak. A szárított sertéstrágya a legdusabb állati táplálék alommentes trágyája és így egész mennyiségében trágyaanyagokat tartalmaz. Száraz állapotban hozva, s így vasuton, mint kocsival a helyszínre zsákokban olcsón szállítható és kényelmesen elszórható. A szárított kőbányai hizó sertés trágya csodás eredményeket szolgáltat nemcsak kalászos és kapás növényeknél, de szőlő, dinnye, gyümölcs- és konyhakertek termését több, mint kétszeresre növeli. A kőbányai szárított hizó sertéstrágya hatása mindig teljesen biztos. Kimaradhatatlan és gazdaságossága abban rejlik, hogy mindaz, amit a növény rögtön az első évben bejőle fel nem használ készletként megmarad a földben. Mintegy elraktározva, ebből magyarázható a szárított sertéstrágyának sokszorosan bebizonyosodott három éven át tartó utóhatása. — Sokszorosan megfigyelték, hogy a kőbányai szárított sertéstrágya a növényt megerősíti és így ellentállóvá teszi mindenféle növényi betegségekkel szemben. A kőbányai szárított hizó sertéstrágya foszforsav, káli és nitrogén tartalmánál fogva teljes trágyázásra alkalmas, emellett szerves trágyaanyagokat tartalmaz. És épp e szerves trágyaanyagok tenyésztésük azoknak a baktériumoknak, amelyek a levegő nitrogénjét a növény számára megkötni képesek. Ilyen módon a gazdák ingyen

jutnak a szükséges nitrogén trágyához. A szárított kőbányai hizó sertéstrágyát egyes-egyedül a Budapest Kőbányai Trágyaszárítógyár, Bosányi Schietrumpf és Társa, Budapest, IV., Ullói-ut 21. gyártja. Tizenöt éves tapasztalat és a gazdák elismerőlevelei alapján az a legelőnyösebb terméseredményekről számol be és a levelek másodlatát közjegyzőileg hitelesítve kívánva ingyen meg is küldi bárkinek, aki ezért a gyárhoz fordul.

— **Az „Apolló”-mozi** mult vasárnapi előadásán gépdefektus támadt, mely nagy zavart idézett elő a képek leadásánál. Az egyébként kiváló jó műsor emiatt értékét veszítette s a termet zsufolásig megtöltő közönség nem sokat élvezhetett. Bertók tulajdonos gondoskodott arról, hogy jövőben hasonló eset elő ne fordulhasson, sőt hogy minél több szórakozást nyújtson közönségének, Freund Ferenc ismert kitűnő magyarázót szerződtette. A csütörtöki előadás már zamatos magyarázat mellett folyt le; a képek pedig oly mesteri szépek és szórakoztatók voltak, hogy az eddigieket messze felül múlták. A mai műsor is pazarul van összeállítva s erősen reméljük, hogy zsufolt nézőtere lesz a mozinak, miután most már nem kell attól tartani, hogy üzemmazar áll be.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL.

Horváth Antal grafikai műintézete, Mindszent.
Telefonszám: 9.

Egy test, két lélek.

Írta: **L. Alison.**

Tudtam, hogy azon a kedd reggelen el fogok késni a hivatalomból.

Elaludtam reggel, mert már az utolsó hetekben mindig rossz éjszakáim voltak. Az utolsóelőtti éjjelen csaknem minden órát halottam ütni. De ma végre jól aludtam. Reggel öltözködés közben nem találtam a galléromat és csak egészen természetesen, hogy a cipőfüzőm is elszakadt.

Igy hát csak a 9.55-ös vonatot remélhettem elfogni, ami már egy fél órával később vitt volna be a városba, mint kellett volna.

Csak hogy ezzel a vonattal sem tudtam elmenni. Amint a rendőrség előtt elmegegyek, egy rendőr lép hozzám.

— Sziveskedjék egy percre befáradni, uram, — mondja előzőeken — Tanura van szükségünk.

— Én nem tudom, milyen ügyben szolgálhatnék felvilágosítással, feleltem, mert semmit se láttam. Különbösen sem érek rá, mert nagyon sietek.

— Sajnálom, uram, — mondta udvariasan, de határozott hangon a rendőr. — Önnek be kell jönnie. Nem tart az egész dolog tovább öt percnél. A Clay-Park-Avenue gyilkosságáról van szó.

— Miről?

— Nem tetszett még olvasni a reggeli lapokat? Már elfogtunk egy embert, de nem bizonyosodott még

rá határozottan, hogy ő a gyilkos. Azért kell a környéken lakókkal szembesítenünk.

Láttam, hogy nincs menekülés, követtem hát az emberemet. Egy nagy szobába vezetett, ahol már több tanu várakozott. Két rendőr közt bejött a gyanúsított fogoly.

— Álljon meg, — mondta neki az egyik rendőr.

Az közömbösen megállt velem szemben és nem vette le rólam a szemét. Egyáltalán nem festett úgy, mint a hivatásos gyilkosok.

Most egy cselédeányt hívtak be, aki koronatanu lett volna, mert ő engedte be a gazdája lakásába a gyilkost.

— Nos leányom, ráismer-e arra az emberre, akit az este beeresztett? — kérdezte a rendőrhivatalnok

A cselédlány körüljártatta a termen a szemét, majd egyenesen én hozzám lépett.

— Ez az az ember — mondta.

— Meg merne rá esküdni? — kérdezte szigorúan a hivatalnok.

— Meg.

— Miről ismerte föl?

— A ferde válláról akárhol megismertem volna — szölt határozottan a leány.

Az igaz, hogy kicsit ferde a vállam, még az iskolában szereztem.

— Édes leányom, maga téved — mondtam én elnéző hangon.

— Csend legyen — hangzott föl a hivatalnok szigorú szava. — Elmehet leányom.

Mikor mindenki elment, hozzám fordult a hivatalnok aki ismerősöm volt.

— Ilyen tévedéseknek gyakran ki vagyunk téve — mondta mentegetőzve. — Remélem nem volt látogatóban a meggyilkoltnál véletlenül ön is tegnap éjjel tíz órakor?

— Dehogyan voltam — feleltem bosszusan. — Azt se tudom kit öltek meg, nem is akarom tudni! Ne keverjenek engem bele ilyen dolgokba! Jónapot!

Magamba dühöngtem még egy kicsit, mert hiszen ez volt az első éjszakám hetek óta, amelyen jól aludtam. Igaz hogy reggel megint csak fáradtan keltem föl, de hát egy éjszakai alvás nem pótolhat ki heteket.

Szaladtam a vasuti állomásra. Öt perc volt még az indulásig. Vettem egy újságot. Alig nyitottam ki, ez öltik a szemembe: „Véres gyilkosság a Clay-Park-Avenueen. Kíváncsian olvasom el a részleteket, hát akkor látom, hogy a meggyilkolt senki más, mint Andrew Claving.

A felesége az én titkos menyasszonyom volt pár évvel ezelőtt. Nagyon szerettem Nancyt és azt képzeltem bolondul, hogy ő is szeret. De akkor jött Claving a számára borotvált arcával és még simább modorával s Nancy ő hozzá ment feleségül.

Az esküvőjükön ott voltam. A nászindulónál csak az én szívem harsogott hatalmasabbgyászdulót.

Nancy boldognak látszott mikor a férje karján kijött a templomból. Igaz, hogy ekkor látszott utoljára boldognak szegény. A férje elhanyagolta, rosszul bánt vele. Szegény kis asszony úgy hervadozott mellette, mint a virág amelylyel nem törődnek.

Egy hónappal ezelőtt találkoztam vele hosszú idő mulva újra. Vékony kis sápadt arca a szívembe markolt. Az igazat megvallva emiatt nem tudtam aludni hetekig. Hogyan lehetne segíteni rajta, ezen

<p>Sziléziai dió-kocsz a mindszenti vasutalómásnál kimérve és átadva métermázsánként 4 korona 80 fillér</p>	<p>Felaprózott tűzifa kiváló jó minőségben, házhoz szállítva métermázsánként 2 korona 80 fillér</p>	<p>Nagy darabos porosz cséplőszén métermázsánként 4 korona</p>
<p>Kardos vásártéri gőzmalma és fakereskedése, Mindszent.</p>		

törtem a fejem éjjel-nappal. És lám, most magától megoldódott a nehéz probléma. Nem tudtam, ki ölte meg Nancy férjét, de akárki volt, hálás vagyok neki, mert Nancy most újra szabad és boldog lehet!

Az esti lapokban már bővebben le volt írva a gyilkosság. Kedden este tíz órakor egy férfi csöngett be Claveringék lakására. A cseléd már éppen aludni készült, de a csöngetésre kiment s az idegent beeresztette, aztán feküdt csak le.

Clavering egyedül volt a szobájában, mikor bement hozzá a vendég.

Teljesen csöndben történt a dolog, mert az asszony csak reggel vette észre, hogy a férje nincs az ágyában. Beszaladt a dolgozószobába és akkor látta megrémülve, hogy szegény Clavering hatalmas vértócsa közepében fekszik a szoba padlóján.

Az orvos azt konstatálta, hogy a halál hat-nyolc óra óta állott be s a gyilkos föltétlenül az a férfi volt, akít a cseléd este beeresztett. Mászt nem lehetett tudni a dologról.

Hogyan én Claveringet ismertem, egész biztosra vettem, hogy a gyilkosság bosszu műve volt. De mi lesz most Nancyval, a gyöngy, törékeny kis asszonynyal?

Otthon egy levelet találtam az íróasztalomon. Nagyon dobant a szívem a meglepetéstől. A borítékban Nancy irását ismertem meg.

— Beszélnem kell önnel mielőbb, — írta ideges vonásokkal. — De ne jöjjön el hozzám. A Mercury-Road sarkán várjon rám ma este nyolc órakor.

Mikor ez a levél a kezembe került, már este hét óra volt. Gyorsan elindultam hát hazuról, hogy még idejében a kijelölt helyen legyek. Biztosra vettem, hogy Nancy-nak erős, támogató kézre van szüksége és boldoggá tett a tudat, hogy engem talált alkalmasnak erre a szerepre.

Az utcasarkon öt percig vártam, amikor talpig feketében, sűrűn lefátyolozva, megjelent Nancy. Részvevőleg nyújtottam feléje a kezemet, de ő ellökött magától.

— Menjen! — kiáltotta kétségbeesetten.

Ahá! Biztosan a cseléd lány közölte vele nevetséges gyanúját. De csak nem hitte el rólam, hogy én gyilkoltam meg a férjét? Bután álltam előtte, nem találtam szavakat. Ő is akadozott, kétszer-háromszor belekezdett a mondókájába, de mindig abbahagyta.

— Ön hivatott engem, — mondtam végre én ügyetlenül.

— Igen, — felelte reszkető hangon, — én... én valamit vissza akarok adni magának, amit elvesztett.

S ezzel már át is nyújtotta a tárcámat.

— Hol találta meg? — kérdeztem meglepetve. — Mennyit kerestem tegnap reggel óta!

— Ott hagyta a nagysietségben, — mondta Nancy pompán.

— Hol hagyta?

— Óh, ugyan ne tetesse magát! — kiáltott föl bosszusan. — Mikor reggel bementem az uram szobájába, rögtön ez ötlött a szemembe. Mikor megtudtam, hogy a magáé, elrejtettem. Mire a rendőrség megjött, már...

Ezt már nem bírtam tovább.

— Szentséges Atyám! — kiáltottam fel vadul — hát maga azt hiszi, hogy én...

Felelet helyett a kezembe nyomta a kérdéses tárcát.

— A mult kedvéért tettem el, — mondta. — Ne erőlködjön, kedves barátom, én mindent tudok.

— Nancy! Én esküszöm mindenre, ami szent előttem, hogy nem én vagyok a bűnös.

— Hogyan került hát akkor a tárcája az uram holtteste mellé?

Nem tudtam mit felelni.

— Isten vele, — csendült fel újra Nancy hangja. — Mi többé nem találkozhatunk már az életben.

Eltűnt.

Félig örültem értem haza. Otthon már várt rám Bond barátom, akivel együtt nőttünk fel, egy intézetben tanultuk kis gyerekkorunk óta.

— Na, csak hogy itthon is vagy egyszer, — mondta Bond. — Hol csavarogtál tegnapelőtt éjjel?

— É-én? Hiszen én itthon voltam. Korán fekédttem le.

— Ugy? Hány órakor?

— Kénc órakor.

— Csapd be a nagyapádat, öregem. Én itt voltam és saját szememmel láttam, hogy üres az ágyad.

— Hánykor voltál itt?

— Tíz óra körül.

— És... és én nem voltam az ágyamban?

— Persze, hogy nem! Jenkins, öreg cimborám, talán csak nem sétáltál megint álmodban, mint gyerekkorodban szoktál?

*

Összevacog a fogam a rémületől. Várom a rendőroket. Ej, mit, jól cselekedtem, bármi történjék is velem! Legalább Nancy szabad és boldog lesz!

Eladó vendéglő és ház

Mindszenten, a főútcán levő nagyvendéglőmet összes berendezéssel, házzal együtt — más vállalat miatt — örökáron eladom, esetleg haszonbérbe kiadom.

A vendéglő áll: 1 nagyterem, 1 kisterem, 1 söntés, üvegezett folyosó, fásított kerthelyiség, szaléti, fedett kuglizó, 2 tekeasztal (egyik új); továbbá 6 szoba, 1 téli és 1 nyári konyha, éléskamra, magtár, jégverem (jéggel), istálló, göré, 2 nagy pince, stb., stb.

Saját acetylén világítás! Vízvezeték a házban!

Komoly vevőknek, vagy bérbe venni szándékozókknak szívesen ad bővebb felvilágosítást a tulajdonos:

Zánthó Kálmán vendéglős, Mindszent.

Az újtelepen levő teljesen újonnan épült házat is eladom, vagy haszonbérbe kiadom!

Kis hirdetések

lapunk kiadóhivatala 1 koronáért közöl. — Ilyen hirdetés legfeljebb 30 szó terjedelmű lehet. Azontul minden egyes szó 6 fillérbe kerül.

Tisztán és világosan úgy kérje és fogadja el, ha szappant vesz, hogy

KOLOZSVÁRI (HEINRICH-féle)

Glycerin szappan
Tojás " "
Mandula " "
Márvány " "

A kolozsvári gyógyszer-gyár azért lett világhírű, mert a legdrágább és teljesen ártalmatlan anyagból készíti szappanait. ✱

AZ EST

a legjobb magyar napilap.

Hirei frissek és igazak!

Közgazdasági rovata a gazdasági élet minden mozzanatáról számot ad, sportrovata a sport minden ágának eseményeiről híven beszámol.

A bel- és külföld napi eseményeit

a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és telefonjelentései alapján leghamarabb közli.

AZ EST

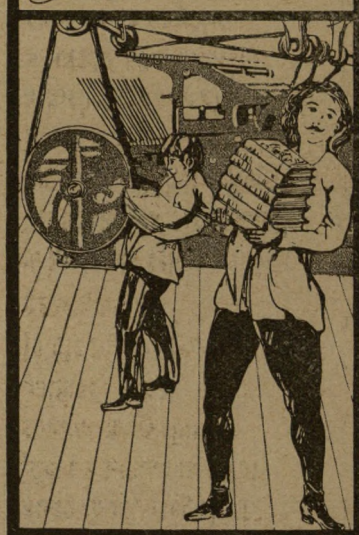
megjelenik a fővárosban déli 1-kor és szétküldetik az egész országba.

Ára 6 fillér.

Vizit-

fénykép 3 darab 3 korona Horváthné fényképezési műtermében Mindszentben

MŰVÉSZIES NYOMTATVÁNYOK GYÁRTÁSA



HORVÁTH ANTAL MINDSZENT KÖNYV-ES MŰNYOMDA INTERURBAN- TELEFON: 9

Tanuló felvétetik Búchler Gábornál.

Ha már mindent megpróbált, ha már mindenben csalódott, úgy vegyen egy üveg egyedül valódi

Hungária Sósorszeszt,

mert ez az egyedüli sósorszesz, mely a párisi kiállításon is a legmagasabb díjat Grand Prix Páris nyerte.

Főelárúsitó Mindszentben: Katona István gyógyszer-tára.

Modern iparosok és kereskedők

régóta tudják, hogy áruik, illetőleg készítményeik csak hirlapi közzététel által lehetnek ismeretesek a nagyközönség előtt. Mert a hirdetés által sokkal nagyobb forgalmat érnek el s jólétben, vagyonban gyarapodnak!

A hirdetés tehát minden kereskedőnek és iparosnak csak hasznára lehet. Hogy segédkezet nyujtsunk mindenkinek, a hirdetések árát mérsékeljük s olcsó árajánlattal szívesen szolgálunk.

MINDSZENTI LAP

kiadóhivatala

Lucza József vegyiruhatisztító és kelmefestőgyára, Szeged

Alapítattott: 1902-ben. Főüzlet: Laudon-utca 9. Telefonszám: 994. Fióküzletek: Gizella-tér 3. (Telefon 1055.) és Szent-György-utca 10. (Telefon 1281.) Vidéki fiók: Zenta, Fő-tér; Hódmezővásárhely, Szegedi-u. 8. szám.

Vegyitisztító- és kelmefestő-gyáram a mai kor igényeinek teljesen megfelelően van berendezve és miután a modern technika legújabb gépei rendelkezésemre állanak, azon helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb izlést igénylő és szakmámba vágó munkát mindenkinek teljes megelégedésre módomban áll azonnal teljesíteni, illetőleg szállítani

M. kir. szabadalmazott tisztítószereimmel felülmulhatatlan kivitelben vegyileg tisztítok: uri-, női- és gyermekruhákat, tisztí egyenruhákat, himzést, butorszövetet, szőnyeget, csipke- és szövetfüggönyöket stb., stb. Külön kalaptisztító-osztály, hol kizárólag férfi- és női-kalapok tisztításával és festésével foglalkoznak. — Minta-festészet és plisszírozás varrodáknak és kereskedőknek. A tisztításra átadott férfiruhák gondosan kijavítottak szabó-osztályomban. — Gyászesetben szövet- és selyemruhák, valamint férfi-öltönyök soron kívül festetnek egész feketére. — Különlegesség: strüctollak vegyileg tisztítása, festése és gondóritése.

Vidéki rendelések főüzletemben a legnagyobb figyelemmel intéztek el. Részletes felvilágosítással készséggel szolgálók.

Szíves megrendeléseket kér

Lucza József, vegyitisztító és kelmefestő.

Jó munkáért elismerőlevelek az ország minden részéből!